

socialmedicinsk tidskrift

Sextiotredje årgången häfte nr 7—8 1986

Sturegatan 4, Sundbyberg. Tfn 08/98 40 44

Postadress: 172 83 Sundbyberg

Postgiro 1179-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare

Ann Appelgren, red. sekr.,

Elisabeth Natt och Dag, expedition

Redaktionsutskott:

Erik Allander, professor i socialmedicin, Huddinge

Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping

Arne Borg, socialdirektör, Stockholm

Lars-Olov Bygren, professor i socialmedicin, Umeå

Mats Forsberg, socialchef, Eskilstuna

Axel Gisslén, kommunalråd, Örebro

Kurt Grefve, socialchef, Kristianstad

Gunnar Grimby, professor i medicinsk rehabilitering

Göteborg

Sonja Henriksson, socialbyråchef, Göteborg

Sven-Olof Isacsson, professor i socialmedicin, Lund

Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg

Ivan Magnusson, socialdirektör, Uppsala

Bengt Scherstén, professor i allmänmedicin, Lund

Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm

Gösta Tibblin, professor i allmänmedicin, Uppsala

Samverkansarbete på 80-talet — socialtjänst, primärvård m fl

För cirka 100 år sedan skrev epidemiologen August Hirsch om vikten av att se sambandet mellan yttre förhållanden och sjukdomar och också att beakta detta vid åtgärdsbedömningen. Mycket vatten har runnit under broarna sedan dess men frågorna runt samverkan är lika fullt aktuella även idag. Därför bestämde vi som arbetar med Hagaprojektet, ett forskningsarbete med studier av samverkan i fokus, på socialmedicinska avdelningen på landstinget i Örebro att arrangera en konferens om just samverkan mellan socialtjänst, primärvård med flera organ.

Syftet med konferensen var för det första att beskriva det aktuella läget beträffande samverkan inom reguljär verksamhet och inom forskningen. Det andra syftet var att se vilka krav 90-talet kommer att ställa på socialtjänsten, primärvården och andra organ i fråga om samverkan och på metoder och instrument att utveckla denna. Drygt 170 personer samlades under två dagar i november 1985 för att ta del av utgångspunkter för och erfarenheter av samverkan inom olika verksamheter och landsändar. (Merparten av anförandena återges här och de medverkande vars bidrag ej publiceras presenteras med titel och arbetsplats).

Introduktionsföreläsningen om samverkan – begrepp och betingelser – hölls av Claes-Göran Westrin. Kommunalrådet i Örebro, Axel Gisslén och Sören Gunnarsson gav oss de politiska visionerna kring samverkan. Utveckling och nuläge på "flaggskeppen" i Dalby, Vilhelmina och Råslätt beskrevs av Åke Isacson, Anders Mattson och Morgan Svanängen. George Braun presenterade en del resultat från Tierpsprojektet. Några 80-talsprojekt i samma genre – Arvika, Rissne och Haga – belystes också av Harald Swedner, Viveca Urwitz respektive Gunilla Fahlström. Samverkan runt äldrefrågor skildrades av Arne Borg och Berth Danermark. Samverkansarbete rörande de yngsta framställdes av två andra föredragshållare, Bo Werner, barnläkare i Örebro och Hans Andersson. Rundgång i vårdsystemet togs upp i två anföranden, Ethel Östlund och Kerstin Möller respektive George Braun. Samordnad social och medicinsk missbruksvård ur ett brukarperspektiv redogjorde Rosie Silvereke för och lokalt rehabiliteringsarbete i Hallsberg presenterades av Margareta Wiklund.

Inom ramen för tre seminarier presenterades ytterligare erfarenheter och metoder men då med inriktning på socialt arbete inom primärvården, psykiatri respektive äldreomsorg i samverkan. I seminariet om socialt arbete medverkade Görel Bånghagen, Inga-Lill Wiseen, Gunnel Beskow med anföranden om handledning till personal, samarbete med befolkningen i ett distrikt samt mångårig erfarenhet av socialt arbete på vårdcentral. Gunilla Hegardt, distriktsläkare på Haga vårdcentral i Örebro, skildrade samverkan i arbetet med några fall och Carl-Gunnar Eriksson, beteendevetare på socialmedicin i Örebro, stod för inledningsanförandet.

Samspelet psykiatri, socialtjänst, primärvård och vårdhögskola belystes i seminariet om psykiatri i samverkan. Lars-Olof Ljungberg, Olle Westling och Inga-Britta Gabrielsson medverkade där. Rön om äldres flyttningar, vårdkonsumtion, hemtjänst och mobilisering bland pensionärer presenterades i seminariet om äldreomsorg i samverkan av Göran Nordrup, Kerstin Wernberg, forskningsassistent på socialmedicin i Uppsala, Anita Gustavsson och Alf Bergroth, filosofie doktor på högskolan i Östersund.

Lektor Göte Jonsson, Göteborgs universitet, talade om samverkan i utbildning ger lånningar eller lösningar. Samverkan – möjligheter och hinder var temat dels för Gertrud Sigurdsens anförande och dels för den avslutande paneldiskussionen. I denna deltog professor Karin Tengvald, Linköpings universitet, avdelningschef Viking Falk på socialstyrelsen, avdelningsdirektör Christer Lindmark, socialstyrelsen, Kjell Hellewig, sektionschef på SPRI, Douglas Skalin, utredningschef på Landstingsförbundet, Karl-Axel Johansson, sektionschef på Kommunförbundet, Rikard Morawski, överläkare och Jan Almqvist, avdelningsdirektör på Riksförsäkringsverket samt Peter Holmström, ombudsman på Unga synskadades riksförbund.

Samverkan är av flera skäl ett angeläget forskningsområde. Det som bör prioriteras nu är vad samverkan egentligen innebär för brukarna – patienter och klienter.

Gunilla Fahlström

Gästredaktör för detta temanummer har varit socionom Gunilla Fahlström verksam på socialmedicinska avdelningen på landstinget i Örebro med det sk Haga-projektet – samverkan mellan socialtjänst och primärvård på en vårdcentral.